

Franckesche Stiftungen zu Halle

**Počet z wjry a z včenj y náboženstwj Křesťanského /
neygasněgssjmu, a neymocněgssjmu, Řjmskému,
Vherskému, a Českému eč. Králi, Ferdynandowi: od ...**

[Ivančice], 1574

Čtvrtý artykul

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228962)

Štvrtý arty: kul.

o Božnání sebe samého
ho / též o hříchu / příčině y o

Dvouch jeho / a o Zaslýbe-
ních Božských.

S Tvrte vš
známosti sebe
sámého / a to
wedwogim
způsobu. Ged.
no, w stawu newinnosti / z ně-
hož člověk wypadl. Druhě,
w stawu hříchu a sincedlnosti
wenž vpadl.

Staw newinnosti toto bý-
ti prawj; Že gest Pán Bůh
člo

Gene. 1. 6

W *100* *Art* *III*
so Artýkul III.

St *li* *St* *100* *St* *100* *St* *100*
človeka napočátku k obrazu a
ku podobenství svému stwo-
řil/milostí svou ozdobil/spra-
wednost w duch, dussi, y tělo
geho, a we wšech y mocy geho
wlil/a tak ho swateho, newin-
neho, maudreho, nesmrtné-
ho/ rozkošný Duchu svému
chrám učinil/w rozumu, w vů-
li, w paměti, w saudu/ swětlém
známosti, přímosti, milowá-
ním sebe Boha/y wšech věcí
stworěných zřízené y poslussen
stojm dokonálým, prawau bá-
žnj, y srdcem a přirozením dob-
rým obdaril/ aby tak byl člo-
věk zvláštěnj, a vlastnj učineč
Boží, k chwałě sláwy geho.

Ephus. 17. a.
Eph. 1. c.

W tom pak zanechal a po-
stawił ho v vůli swobodné/
aby

o Boznánj sebe samého. si
aby Zákon kterýž mu vydal,
chtělby, mohl plniti / a tím tu
spravedlnost sobě y potom-
tům svým zachowati / a na-
wsem se dobře míti / duchu, du-
ši, y těle / ano y wchodu w hog-
něssj sláwu sobě zaslaužiti / Eclisy 15. d.
mage oheň y wodu / smrt y ži-
wot před sebou: a nechťelby
y nepracował / aby mohl wy-
wolenjm zlého gi potratiti.

Druhá částka známosti sebe
samého, před ospravedlněním
záleží w poznánj stawu pádu /
hřichu a smrtedlnosti. Ueb-
gest člověk té swobody od Bo-
ha propuštěné zle vžil / Zákonu
spravedlnosti geho neplnil /
geg opustil / záporwed Boží pře-
staupil / poslauchage w tom dá
f i. bla

bla, a geho slova kži / genu
wěre / a wjru y poslusšenstwj
Pánu Bohu powinne na neg
přenássege. A tjmě gest staw ne-
winnosti sobě y swym potom-
kům potratil / milost Boží, y
dary spravedlnosti přistwoře-
né obrazu Božího, dšl potra-
til / dšl posškwrnil, gačo čisté
wino gedem ltrým: a tať w
staw hřichu, smrti, a wšsech stra-
stných časných y wěčných po-
tut, sebe y rodinu swau vwalil.

Jan 8. c.

Mauro 2. d. Půwod tedy wšseho zleho
gesti předně šabel, potuřitel,
lhař, a wraždlník: potom člo-
wěka swobodná, wšsať k zlemu
obrácená, a zle wywolugjcy
wile.

Z toho známost hřichůw
po

o Boznání sebe samého. 53
podle těchto stupňůw může bý
ti spatřována; Nejprvnější
hřích, a největší y nejtěžší
gest vlastně Adamů / kterýž
Apostol neposlušností na Řiman. 5. 6.
žywa pro něj smrt nadewše-
mi královala y nad těmi genž
podobně genu nehřěšili.

Druhé, hřích přirozený nám
wssem dědičný / w němž se po-
čínáme y rodíme na svět: Zly-
hle, dj Dawid, w hřichu počat
sem. A swatý Pawel; Byli
sme z přirození synové hněwu. Efez. 2. 3.
A toho hřichu přirozeného
moc má známa býti owinně, w
slych náklonnostech, a w poku-
tách.

Třetí, hřichowé skuteční slo-
wau / genž sau owoce hřichu
při

Handwritten notes in a cursive script, likely a later addition or a different dialect. The text is partially obscured by the binding of the book.

*ist yaf
gründ
lid*
 přirozeného / skrze mocy a au-
 dy obogšho člověka tagné y
 zgewně se pronássegjcy / w pře-
 stupowanj wnitř y zewnitř
 wšslech Božich přikazanj neb
 zapowědj / tež y we wšslech blu-
 dych zatracugjeych. Té zná-
 mosti hřichů plně, nášši učitelé
 pilně včj / čemuž od Boha wy-
 dáno gest desatero přikazanj :
 aby tať přewotně lidé sami sebe
 poznáwali / že sa u w hřichu po-
 čati y narozeni / a tať hned z při-
 rozeni swého hřjssnjcy, zlych za-
 dostj y náklonnosti plnj.

1 /
 Az toho že hned od mlado-
 sti po wšsedě a léta žiwi bywšse /
 mnohými hřichy gsau obtíženi
 a poraženi / přestupugjice přiká-
 zanj Božská, srdcem, myslj, y
 skut-

stutkem. Gakož psáno gest; ^{žalm 14. 53.}

Pán s nebe shlédł na syny lid-
ské aby widěl, bylliby kdo ro- ^{Roman 3. 6.}

zumny, a nebo hledagicy Bo-
ha: wssickni se vchylili/ spolu
nevžitecnj učnění gsau/ nemj
kdoby činil dobré/ nemj ani ged
noho. ^{1 Mog. 6. 6.} A opět; Wida Bůh

žeby mnohá zlost lidská byla
na zemi / a že wsseliké mysslenj
srdce schopné bylo k zlému
wsselikého času zé. A opět ře- ^{1 Mog. 8. 6.}

kl Bůh; Smyslowé gisté y
mysslenj srdce lidského, k zlému
nakloněná gsau od mladosti
gegich. A swatý Pawel d; ^{1 Efez. 2. 2.}

Byli sme synové hněwu z při-
rozenj, gako y gij.

Přitom také v;: Aby lidé
znali, podle oznámenj Pisem

§ iij.

swa-

swatých/hodné své, proto porušenj a hřichy y nepravosti odtud gdaucy, ztracenj/a hroznanu y také spravedliwan pomstu Božskau nad sebou/ a také trestánj geho spravedliwé/ smrtj a věčnými pekelnými mukami.

Rim. 6. 3.

Jan. 5. 6.

Mat. 24. 8.
25. 6.

Očemž dj swatý Pawel; Mzda za hřich, jest smrt. A Pán Krystus dj; Xpugdau ti křečjž zlé wěcy činili, na wztrjssenj saudu/t. na věčné ztracenj: tamě bude pláč a škřipenj zubůw.

Také wj tomu; Aby lidé po pádu znali nemožnost swau/ a weliké hubenstwj y nauzy/ že sobě sami nemohau nic spomocy/ ani se osprawedlniti, nižádnymi y neynábožněgšimi skutky

o Bůli swobodné. 57

ky a snažnostmi swými. Vle-
bo vůle člověka, prvé bywši
swobodná/ tak se gest již poru-
šila, a znemocněla/ aby k wy-
wolení dobrého kterážby se Bo-
hu libilo, chcení dokonaleho,
owšem moci, sama z sebe bez
milosti Boží pomoci, wíce ne-
měla: Vlebo ac sama dobrowol-
ně padla/ wšak sama sebau po-
wstati nemohla/ a y podnes,
bez laskawé pomoci Božské s
nic byti nemůže. Zniž co kde
lidé magj, čímby se z hříchůw
swých a z ztracení swého wy-
taupiti a wyswoboditi mohli/
kromě Krysta/ skrze něhož sa-
meho práwě wěřjcy, od hříchů,
dávla, hněwu Božího, y smrti
a ztracení wěčného, zprosto-

ſ iiii.

wá-

*Sur-
sur-
car-
da?
Halle-
u-
jah!*

Roman. 7. 24

Jan 15. 22
1 Koryn. 1. 24

Rim. 3 b. c.

Iyais. 43 d

wáni býwagj. Aniž také kdo
 z pahých lidí geden druhému
 co spomocy může: Nebo gsau
 wšickni hrššni, y prázdni wzac
 nosti a sprawedlnosti Boží.
 Pročež di Pán Bůh skrze Iza-
 iasse proroka; Upamatuj mne
 (ó člověče) a sudme se spolu/
 oznam ať eo máš, čím chceš
 sprawedliw býti. Otec twůg
 prwnj zhřessil/ a učitelé twogi
 (totiž, kteříž tě wywůgji spra-
 wedlnosti) přestaupili proti
 mně. A málo wyssedj oskut-
 cých náboženstwů každého člo-
 věka; Služba twá w poswát-
 ných obětech mně se neslibila/
 aniž sem připraweni twého ka-
 didla oblibil/ anižs mne také
 tukem obětj twých nasytil. A
 ať ži

Ě Židům napsáno; Obětj adaru Židum. 10. 6.
nechtěl sy / zápalné oběti, a za
hřich, ne libily se tobě.

Učj pilně y to znáti, že wссе-
cký pokuty strastné / bjdý a trá-
penj mnohotwárná na tomto
swětě / Pán Bůh hodně a spra-
wedliwě pro hřichy wwedl, a
wwoďj na wссеcký lidi: gafo,
horka, žymy, hlady, žizně, staro-
sti a fresowanj / práce těžké, ne-
štěstj, zámurky, meč, oheň, nemo-
cy, bolesti / až y tu těžkau a vkrut-
nau smrt. 1 Mog. 2. c.
Gafož psáno gest; Item. 3. c.
Smrtj vmřeš. A opět; Slo-
řčená země pro tebe / w bolesti
gisti budeš z nj powссеcký dni
žiwota swěho / trnj a hloží, plo-
ditie bude. A wssať wčj; že ty
wссеcký wěcy lidé trpěliwě né-
f v. sti

sti magj a musęgi/ gačo winnj
 Bohu/ a težšibo hodni. A to
 neproto, aby sobě tım trpenjım
 co zasluhowati/ nebo od Bo-
 ha gakan milost a odplatu za
 to bráti měli: poněwadž o wyš-
 šich, kteráž pro gměno Páně
 wěrnj na se přigimagi utrpe-
 njch, Aposstol takto powědel;
 Negsau (pry) hodná utrpenj
 nyněgšj, oně budaucy sláwy/
 kteráž se zgewiti má na nás.

Riman, 8. b.

Alle proto; Aby težkost hřj-
 chůw swých, také bjdu a nauzy
 swan poznawali/ a tomu sko-
 zuměli/ kterak gest přewelmi
 zlé a hořké (gakž Prorok dj)
 opustiti Pána Boha swěho:
 Aby gsauce w takowých bj-
 dách a težkostech/probuzeni by
 li

Ere, 2. d.e.

li ku pokání a k hledání milosti
a pomocy od Pána Boha slito
vání a milosrdenství plného.

Alčoli zgeroně toho doklá-
dají; že práce a utrpení S^{wa}-
tých, pro gméno Krysta Pána,
a při dobru/ totiž spasení, y
swaté prawdy geho, gsau Bo-
hu milé oběti/ a mnohé odmě-
ny zaslíbené mají/ zvláště v
wěcném životě. Což na Kry-
stu hlavě předesslo/ oněmž se
dí; že místo předložené sobě
radosti, strpěl kříž: Kterýž
gim také toho sebau samým po
swětiti ráci, a zaslaužiti/ aby
náše utrpení kteráž snášíme
pro Krysta, byla Pánu Bohu
přigemná a wzácná.

Při tomto neb zatjinto ar-
ty

Maturo: 3. c.

Mark 8. d.

Jan 12. d.

Kjman. 8. g.

2 Tesfa. 1. b.

1 petr. 1. a.

šidum 12. a.

pastores populo pro.
missi. 92 - Artýkul IIII. *one*

tykulem / giž obwyklym oby-
čegem w Gedenotě, včřwali gsau
a včř Kneží naši / znáti po padu
sliby Boží (to prawě slovo
milosti a swatě Ewangeliu)
z tagně rady Trogice swatě, či-
něné o Krystu Pánu, a plněm
spasem, škrze něho způsobeněm.
A ti sa u trogi neyhlawnějši /
w nichž se wšicki m gini zbřhagi;

Neyprw, včřiněné zaslíbení
1 Mog. 3. c. w Ragi, těmito slowy; Nepřij-
zeň položim mezy tebau, a že-
nau / semeniem twým, a gegim /
a onoť potře hlawnu twau / ty
pak auklady činiti budeš patě
geho. Druhě, Abrahamowi
včřiněné / kterěž potom Jakob
Patryarcha obnowil, y 1 Mog.
3. c. Třetj, Dawidowi / kre-
řě

1 Mog. 12. a.
13. d. / 15. b.
18. c. / 21. b.
22. d. / 49. b.
5 Mog. 18. c.

o Zaslíbeních Božích. 93

rež Prorocy obnowovali a^{2 Král. 7. 6.}
 wysvětlovali. V těch sl^{23. a.}
 bích se osvědčuji, a jako mal^{Sal. 89.}
 gi, neyhlavnějši a základn^{131.}
 skutkové Krysta Pána / w^{Isai. 9. a.}
 nichž prostřední a spasitel náš^{11. a.}
 gest: Jako, geho Vtělení w^{Gere. 23. a.}
 Panně a narození z ní: Item,
 geho Vmučení y Vzkříšení /
 a Boží pravicy, důstojenst¹
 wim kněžským a královským
 obdaření: což wyznaomenal²
 celý život Dawidů: a proto
 Pán y nowým Dawidem a pa^{Ezech. 34. f.}
 styřem se nazývá. A toť gest
 bylo Ewangeliium otcůw swa³
 tých před Zákonem y za Zá⁴
 kóna.

Pá